

Priopćenje za medije Agencije Europske unije za temeljna prava (FRA)
Beč, 11. lipnja 2020.

COVID-19 ističe važnost snažne zaštite temeljnih prava

U FRA-inom Izvješću o temeljnim pravima za 2020. navodi se da sve veća netolerancija i napadi na temeljna ljudska prava i dalje narušavaju znatan napredak koji je ostvaren tijekom godina. U trenutku kad se Europa počinje oporavljati od pandemije bolesti COVID-19 svjedoci smo sve većeg produbljivanja postojećih nejednakosti i prijetnji društvenoj koheziji.

„Pandemija bolesti COVID-19 snažno je utjecala i nastavit će snažno utjecati na temeljna prava svih ljudi u EU-u. Vjerojatno će doći do produbljivanja trajnih nejednakosti, uznemiravanja i predrasuda”, izjavio je [Michael O’Flaherty](#), direktor FRA-e. *„Vlade moraju osigurati planiranje ,novog normalnog’ kako bi došlo do stvaranja pravednog i poštenog društva u kojem se poštuje dostojanstvo svih i u kojem se jamči da nitko neće biti zapostavljen.”*

U FRA-inom [Izvješću o temeljnim pravima za 2020.](#) razmatraju se ostvarenja, ali i neispunjeni ciljevi u području zaštite ljudskih prava u EU-u tijekom protekle godine. U [glavnom dijelu](#) ističe se kako je Povelja EU-a o temeljnim pravima postala prepoznatljiva i potaknula novu kulturu temeljnih prava na razini EU-a. Međutim, na nacionalnoj su razini svijest o Povelji i njezina primjena i dalje ograničeni unatoč tome što je Povelja pravno obvezujuća već 10 godina. Nadamo se da će ovaj uvid potaknuti druge, uključujući vlade, da preuzmu odgovornost za taj veliki instrument i omoguće njegovo ostvarenje u punoj snazi kako bi uistinu mogao pomoći u preobrazbi života ljudi.

Ostala ključna pitanja uključuju:

- Poštovanje **temeljnih prava na granicama** nastavilo je biti jedan od najvećih izazova u pogledu ljudskih prava u EU-u. Migranti su ginuli na moru i suočavali se s nasiljem te prisilnim vraćanjem na granicama. Neke države članice prijetile su humanitarnim spasilačkim brodicama. U drugima su migranti i dalje suočeni s prenapučenosti i beskućništvom. Došlo je i do porasta pritvaranja djece, uključujući djecu bez pratnje koja su bila bez skrbnika koji bi im pomogli.
 - Države članice moraju hitno zaustaviti takve povrede temeljnih prava i razviti učinkovite mjere za zaštitu prava djece, posebno djece bez pratnje.
- Došlo je do blagog poboljšanja stope siromaštva djece u EU-u. Međutim, svako četvrto dijete i dalje je izloženo **riziku od siromaštva**. To znači da djeca i dalje gladna liježu u krevet te žive u lošim uvjetima koji štetno utječu na njihovo zdravlje i obrazovanje. Djeca čiji su roditelji strani državljanji u još su težem položaju. Ugroženo je četvero od desetero takve djece. U kućanstvima samohranih roditelja ugroženo je jedno od troje djece.
 - EU bi trebao usvojiti inicijativu Jamstvo za djecu koja će imati jasne ciljeve i dostatna financijska sredstva za smanjenje siromaštva djece.
- Vlade i poduzeća žure se iskoristiti potencijalne koristi **umjetne inteligencije**. Pitanja etike i temeljnih prava počinju poprimati svoj oblik jer Europska komisija i Vijeće Europe oblikuju smjernice i zakone.
 - EU i njegove države članice trebali bi osigurati da budući propisi uključuju temeljite i transparentne procjene učinka umjetne inteligencije na temeljna prava, zajedno s neovisnim savjetodavnim tijelima.

U izvješću se sažimaju i analiziraju najvažniji događaji u pogledu ljudskih prava u EU-u tijekom 2019. Ono sadržava i [prijedloge za djelovanje](#) koji se odnose na Povelju Europske unije o temeljnim pravima i njezinu primjenu u državama članicama, jednakost i nediskriminaciju, rasizam i srodne oblike netolerancije, uključivanje Roma, azil, granice i migracije, informacijsko društvo, privatnost i zaštitu podataka, prava djeteta, pristup pravosuđu te provedbu Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom.

Za dodatne informacije obratite se na: media@fra.europa.eu / Tel.: +43 1 580 30 653